

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
ulf.olvsson@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Angående promemorian Nedstängningsstöd

Er ref: Fi2021/01206

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anförda följande:

Allmänna synpunkter

Behovet av att begränsa smittspridningen kan inte nog understrykas. Handeln har under hela den pågående pandemin tagit ett stort ansvar genom att aktivt arbeta med förebyggande åtgärder för att minska trängsel i butikerna och genom detta bidra till en minskad smittspridning i samhället.

Den stödflora som har utvecklats under pandemin behöver ses över. Ledord bör vara transparens, enkelhet och snabbhet, d.v.s. de drabbade företagen ska inte som idag uppfatta stöden som krångliga och svåråtkomliga. Riktade stöd, som exempelvis hyresstödet, ser bra ut på papper men har en begränsad effekt då fastighetsägarna i många fall inte velat medverka till att detta stöd når de utpekade utan istället hänvisar till andra stöd. Skatteansåndet som var tänkt som en likviditetsstärkande åtgärd har istället blivit en kompensation för de mycket segdragna processerna gällande ersättning från både omställningsstöd och korttidsarbete. Omställningsstödet, vilket många företagare väntat på sedan augusti 2020, kom att bli mycket mer komplicerat än vid förra stödperioden vilket blev ytterligare ett slag mot drabbade företagare. Vikten av en snabb hantering av ansökningarna och därtill snabba beslut och utbetalningar kan inte nog understrykas.

Den enskilt viktigaste stödåtgärden är dock en fungerande vaccinering så att samhället kan återstarta. Handeln, och framförallt

den hårt prövade innerstadshandeln och gränshandeln, bygger på fysiska möten mellan handlare och kund. Vaccinering öppnar för en ökad återgång till ett normalläge där vi återgår till arbetsplatser och där evenemang och turism kan börja rulla igen. För varje vecka som vaccinationerna försenas ökar riskerna för konkurser och förlorade jobb.

Synpunkter på utredningens förslag

Svensk Handel välkomnar att regeringen nu presenterar ett nedstängningsstöd. Vi vidhåller vikten av att stödet utformas så att det täcker samtliga fasta kostnader för företagen som drabbas. Detta eftersom de fasta kostnaderna för lokaler och personal kvarligger trots nedstängningen. Svensk Handel välkomnar därför regeringens klargörande om att även lönekostnader kommer inkluderas och ersättas genom nedstängningsstödet.

Nedstängningar bör endast användas i händelse av en situation med kraftigt ökande smittspridning. I händelse av en aktualisering av tillfälliga nedstängningar och förbud för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19 kommer de verksamheter som tvingas stänga ner helt eller delvis förhindras bedriva verksamhet. Detta är mycket allvarligt och leder till stora intäktsbortfall.

Svensk Handel vill understryka att så långtgående inskränkningar som en nedstängning innebär inte under några omständigheter kan användas på ett normerande sätt.

Ersättningsnivå

Vid en nedstängning ska enligt promemorian ersättning upp till 100 procent av de fasta kostnaderna lämnas. Omsättningsminskningen på grund av nedstängningen sätts i förhållande till en jämförelsemånad 2019. Svensk Handel menar att ersättningsnivån vid nedstängning inte ska utgå från jämförelse med annan månad utan ska täcka samtliga fasta kostnader oavsett då möjligheten till intäkter uteblir helt vid en nedstängning. En verksamhet som drabbas av verksamhetsförbud bör ersättas därefter.

Det presenterade nedstängningsstödet kommer vara långt ifrån tillräckligt för stora handelsaktörer i samhället. Verksamheter med höga fasta kostnader kommer inte fullt ersättas av den modell som presenteras. Detta är problematiskt då vissa av dessa verksamheter är tongivande i stadskärnor och på handelsplatser runt om i Sverige.

Om allt för låga stöd erbjuds under en längre tid kan detta få konsekvenser att företag väljer att lägga ner sin verksamhet.

Vi tillstyrker att lönekostnader räknas in i de fasta kostnaderna men anser att begreppet "lönekostnader" bör omfatta alla kostnader som utgår i proportion till den faktiska lönen, såsom exempelvis kollektivavtalade pensionsförsäkringar, sjuklön och semesterersättning. Detta eftersom de rent faktiskt utgör en del av den kostnad som arbetsgivaren har för sina anställda. I annat fall finns risk att företag av försiktighet gör sig av med mer personal än vad de annars skulle göra, allt annat lika, eftersom de inte får full täckning för kostnaden. Dessutom missgynnas arbetsgivare med kollektivavtal jämfört med ej anslutna företag om exempelvis kostnad för avtalspension inte ersätts.

Indirekt påverkan

Som mottagare av nedstängningsstödet bör även verksamheter som indirekt påverkas av nedstängning inkluderas. Det kan exempelvis gälla ett apotek som ska hållas öppet i en annars nedstängd galleria där besöksflödena minskar avsevärt och omsättningen därmed sjunker drastiskt. Det gäller även exempelvis den del av partihandeln som levererar varor till nedstängda butiker och restauranger.

Nystartade företag

Svensk Handel noterar att den presenterade utformningen av stödet exkluderar företag som startats under 2020. Detta då det inte finns någon jämförelsemånad från 2019 att relatera en omsättningsminskning till. Vi anser att det är ett stelbent system som riskerar att slå undan benen för entreprenörer och andra som faktiskt startat verksamheter under pandemin. Nyföretagandet har varit relativt stort under pandemin vilket bör ses som ett gott tecken och något att värna. Som tidigare påpekats anser Svensk Handel att ersättningsnivån vid nedstängning inte ska utgå från jämförelse med annan månad utan ska täcka samtliga fasta kostnader oavsett då möjligheten till intäkter uteblir helt vid en nedstängning. Detta skulle innebära att även nystartade företag kan ersättas för en förlust de själva ej kan påverka.

Partiell nedstängning

Under det år som pandemin varat har restriktioner och allmänna råd skapat en situation där många verksamheter befunnit sig i en situation som är att likna vid en partiell nedstängning. Affärer och restauranger har inte stängts men det har förutsatts att människor via egenansvar inte besöker verksamheterna. Det medför att

kostnader för att hålla öppet kvarstår men intäkterna uteblir. Nedstängningsstödet bör utformas så att även dessa verksamheter inkluderas. Ett nedstängningsstöd med en hundra procentig kostnadstäckning är i fler fall ett ärligare alternativ.

Ansökan och handläggningstider

Svensk Handel har under det gångna året erfarit att handläggningstiderna och processerna för att få stöden varit allt för komplicerade. Att stänga ned näringsverksamhet är ett stort ingrepp och ansökan och handläggningstider bör behandlas därefter. Således begär vi att vid en eventuell nedstängning ska handläggningen ske omedelbart så att stöden kan komma ut i verksamheterna.

SVENSK HANDEL

Mats Hedenström
Näringspolitisk chef

Elisabet Elmsäter Vegsö
Näringspolitisk expert

Henrik Ekelund
Näringspolitisk expert